

Betænkning afgivet af Sundhedsudvalget den 23. maj 2023

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed, sundhedsloven og lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet

(Skærpet straf ved ulovlige omskæringer af drengebørn, ændring af sundhedspersoners rapporteringspligt i forbindelse med utilsigtede hændelser og ophævelse af Styrelsen for Patientklagers pligt til at udgive en årsberetning).

[af indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde)]

1. Ændringsforslag

Indenrigs- og sundhedsministeren har stillet 2 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Indstillinger

Et *flertal* i udvalget (S, V, M, SF, DD, LA, KF, EL og RV) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* i udvalget (DF) vil redegøre for sin stilling til lovforslaget og de stillede ændringsforslag ved 2. behandling.

Et *andet mindretal* i udvalget (ALT) vil redegøre for sin stilling til lovforslaget og de stillede ændringsforslag ved 2. behandling.

Et *tredje mindretal* i udvalget (NB) vil redegøre for sin stilling til lovforslaget ved 3. behandling. Mindretallet vil redegøre for sin stilling til de stillede ændringsforslag ved 2. behandling.

Siumut, Inuit Ataqtigiit, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ved betækningsafgivelsen ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

3. Politiske bemærkninger

Socialdemokratiet, Venstre, Moderaterne, Socialistisk Folkeparti, Danmarksdemokraterne, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti, Enhedslisten og Radikale Venstre

Et flertal i udvalget (S, V, M, SF, DD, LA, KF, EL og RV) noterer sig, at lovforslaget vil bekæmpe de ulovlige omskæringer, dvs. omskæringer, som ikke foretages af en læge eller dennes medhjælp.

Ikketerapeutiske omskæringer af drenge under 18 år er lovlige i Danmark, når indgrebet foretages af en læge eller af lægens medhjælp i overensstemmelse med Styrelsen for Patientsikkerheds vejledning om ikketerapeutisk omskæring af drenge. Flertallet er opmærksom på, at lovforslaget ikke ændrer på dette.

Begrebet medhjælp skal forstås i overensstemmelse med den almindelige praksis og regler inden for sundhedsretten. Efter medhjælpsreglerne kan autoriserede sundhedspersoner med et forbeholdt virksomhedsområde, f.eks. læger og tandlæger, delegere sin sundhedsfaglige virksomhed til andre og dermed bruge medhjælp. Enhver, der er kvalificeret til og har modtaget instruktion i at udføre opgaven, kan fungere som medhjælp. Det er den delegerende læges ansvar at sikre dette og i fornødent omfang føre tilsyn med medhjælpsens udførelse af virksomheden.

Reglerne om medhjælp betyder bl.a., at en læge kan delegere ikke-terapeutisk omskæring til en medhjælp. Særligt for ikketerapeutisk omskæring af drenge gælder der dog efter Styrelsen for Patientsikkerhed vejledning et særligt krav om, at der skal være en læge til stede under indgrebet. Dette krav er særligt for ikketerapeutisk omskæring og gælder således ikke i andre medhjælpsstiltfælde.

Flertallet noterer sig også, at formålet med lovforslaget er at skærpe straffen for ulovlige omskæringer i autorisationsloven. Den nuværende straf for overtrædelse af autorisationslovens bestemmelse om kvaksalveri er bøde eller fængsel op til 1 år. Ifølge domspraksis er der på omskæringsområdet givet væsentlig lavere straffe, primært i form af bøder.

Med lovforslaget vil personer, der udfører ulovlige omskæringer, fremover blive straffet med fængselsstraf, medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning. Det betyder, at domstolene fremadrettet bør udmåle strengere straffe for overtrædelse af autorisationslovens regler om lægeforbeholdt virksomhed, der omhandler omskæring af drenge under 18 år.

Endelig noterer flertallet sig, at en omskæring af drenge, der ikke foretages af en læge eller dennes medhjælp, både kan udgøre en overtrædelse af autorisationsloven og straffeloven. Det beror på en konkret vurdering, om den pågældende kan straffes for vold efter straffeloven eller alene for overtrædelse af autorisationsloven. I tilfælde af et forhold, der udgør overtrædelse af både autorisationsloven og straffeloven, vil forholdet på grund af den strengere straf blive henført under straffeloven.

Østre Landsrets dom af 21. januar 2020 (trykt i TfK 2020, side 345), der er beskrevet nærmere i Justitsministeriets besvarelse af spørgsmål nr. 12 til lovforslaget, illustrerer behovet for at indføre en selvstændig bestemmelse i autorisationsloven, som skærper straffen for de tilfælde af ulovlige ikketerapeutiske omskæringer, som ikke kan straffes efter straffelovens voldsbestemmelser, men kun udgør en overtrædelse af autorisationsloven. Med de foreslåede bestemmelser i autorisationslovens § 74, stk. 5, og § 89, stk. 2, jf. lovforslagets § 1, foretages der en sådan skærpelse.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af indenrigs- og sundhedsministeren, tiltrådt af et flertal i udvalget (S, V, M, SF, DD, LA, KF, EL og RV):

Til § 2

1) Nr. 1 affattes således:

»1. I § 199, stk. 2, 2. pkt., ændres »hvornår og i hvilken form rapporteringen skal ske, og hvad den skal indeholde« til: »hvornår rapporteringen skal eller ikke skal ske, i hvilken form rapporteringen skal ske, og hvad den i givet fald skal indeholde«.

[Sproglig ændring]

Til § 3

2) Efter nr. 3 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 16 c, stk. 2, 2. pkt., udgår », og stk. 5, 1.-3. pkt.«
[Konsekvensændring som følge den foreslåede bestemmelse i § 3, nr. 1]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Efter den gældende § 199, stk. 2, nr. 2, 2. pkt., fastsætter Styrelsen for Patientsikkerhed endvidere nærmere regler om, i hvilke tilfælde personer omfattet af § 198, stk. 2, skal rapportere om utilsigtede hændelser til regionsrådet og kommunalbestyrelsen, hvornår og i hvilken form rapporteringen skal ske, og hvad den skal indeholde.

Med lovforslagets § 2, nr. 1, foreslås det, at der i § 199, stk. 2, 2. pkt., efter »hvornår og i hvilken form rapporteringen skal ske« indsættes »eller ikke skal ske«, og at der efter »og hvad den« indsættes »i givet fald«.

Den foreslåede ændring skal sikre entydig hjemmel til, at Styrelsen for Patientsikkerhed kan fastsætte regler om, at sundhedspersoner alene skal rapportere utilsigtede hændelser, som har medført eller bidraget til alvorlige eller dødelige konsekvenser for patienten, som kunne have haft alvorlige eller dødelige konsekvenser for patienten, eller som vil kunne bidrage til læring og forbedring af patientsikkerheden.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet er blevet opmærksom på, at den ændring af sundhedslovens § 199, stk. 2, 2. pkt., der foreslås med lovforslagets § 2, nr. 1, vil medføre en uhensigtsmæssig formulering af bestemmelsen.

Det foreslås derfor at ændre affattelsen af lovforslagets § 2, nr. 1, og dermed den foreslåede ændring af sundhedslovens § 199, stk. 2, 2. pkt.

Den foreslåede ændring af § 2, nr. 1, vil betyde, at det i stedet foreslås, at »hvornår og i hvilken form rapporteringen skal ske, og hvad den skal indeholde« i sundhedslovens § 199, stk. 2, 2. pkt., ændres til »hvornår rapporteringen skal eller ikke skal ske, i hvilken form rapporteringen skal ske, og hvad den i givet fald skal indeholde.«

Ændringen er alene af sproglig karakter, og der tilsigtes ingen indholdsmæssige ændringer af de ændringer, der med lovforslaget foreslås til bemyndigelsesbestemmelsen.

Til nr. 2

Efter § 16 c, stk. 2, i lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet drager Tvangsbehandlingsnævnet selv omsorg for sagens oplysninger og træffer bestemmelse om tilvejebringelse af eventuelle yderligere erklæringer m.v. Reglerne i § 12, stk. 1, 2 og 4, og stk. 5, 1.-3. pkt., finder tilsvarende anvendelse på Tvangsbehandlingsnævnets behandling af sager efter § 4.

Ændringsforslaget skal ses, i lyset af at § 12, stk. 5 og 6, ophæves efter lovforslagets § 3, nr. 1. Det er således af lovtekniske grunde nødvendigt, at henvisningen i § 16, stk. 2, 2. pkt., udgår af lovens bestemmelse.

5. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 30. marts 2023 og var til 1. behandling den 14. april 2023. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Sundhedsudvalget.

Oversigt over lovforslagets sagsforløb og dokumenter

Lovforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under lovforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 5 møder.

Høringssvar

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og den daværende sundhedsminister sendte den 7. juli 2022 dette udkast til udvalget, jf. SUU alm. del – bilag 377 (folketingsåret 2021-22). Den 30. marts 2023 sendte indenrigs- og sundhedsministeren høringssvarene og et høringsnotat til udvalget.

Bilag

Under udvalgsarbejdet er der omdelt 8 bilag på lovforslaget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har under udvalgsarbejdet modtaget 1 skriftlig henvendelse om lovforslaget.

Deputationer

Udvalget har under udvalgsarbejdet modtaget 1 deputation, der mundtligt har redegjort for sin holdning til lovforslaget.

Samråd

Udvalget har stillet 2 spørgsmål til mundtlig besvarelse, som indenrigs- og sundhedsministeren og justitsministeren har besvaret i et samråd den 10. maj 2023.

Spørgsmål

Udvalget har under udvalgsarbejdet stillet 13 spørgsmål til indenrigs- og sundhedsministeren og 2 spørgsmål til justitsministeren til skriftlig besvarelse, som ministrene har besvaret.

Anders Kronborg (S) Birgitte Vind (S) Camilla Fabricius (S) Flemming Møller Mortensen (S) Frederik Vad (S)

Maria Durhuus (S) Matilde Powers (S) nfm. Rasmus Horn Langhoff (S) Sara Emil Baaring (S)

Eva Kjer Hansen (V) Hans Andersen (V) Lars Christian Lilleholt (V) Monika Rubin (M) Nanna W. Gotfredsen (M)

Rasmus Lund-Nielsen (M) fmd. Jens Henrik Thulesen Dahl (DD) Marlene Harpsøe (DD) Louise Brown (LA)

Helena Artmann Andresen (LA) Per Larsen (KF) Lise Bertelsen (KF) Kim Edberg Andersen (NB) Mette Thiesen (DF)

Kirsten Normann Andersen (SF) Anne Valentina Berthelsen (SF) Theresa Berg Andersen (SF) Peder Hvelplund (EL)

Stinus Lindgreen (RV) Franciska Rosenkilde (ALT)

Siumut, Inuit Ataqatigiit, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	50	Dansk Folkeparti (DF)	7
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	23	Alternativet (ALT)	6
Moderaterne (M)	16	Nye Borgerlige (NB)	3
Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Siumut (SIU)	1
Danmarksdemokraterne – Inger Støjberg (DD)	14	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Liberal Alliance (LA)	14	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	10	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Enhedslisten (EL)	9	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	1
Radikale Venstre (RV)	7		